

E-bilten

Parade učenja 2013

1 | 2013 | <http://tvu.acs.si/paradaucenja> | <http://tvu.acs.si> | <http://www.acs.si>

Parada učenja 2013

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik, ACS

Začetki projekta segajo v leto 2011, ko je Evropska komisija sprejela prenovljeni Evropski program za učenje odraslih. Nacionalno koordinacijo njegovega uresničevanja je prevzel Andragoški center Slovenije in mi smo se stvari lotili po svoje.

[Več na strani 3](#)

v Novi Gorici

Nada Uršič Debeljak, LUNG

Predstavili so se vsi naši tematski sklopi skozi vse čute na pozitiven način. Ta energija je bila povsod. Vsak je lahko odnesel košček te bogate sestavljanke ...

[Več na strani 5](#)

v Žalcu

Biserka Neuholt Hlastec, UPI – LU Žalec

Vremenska napoved je bila slaba, a ko smo se v ponedeljek zbudili v oblačno jutro, smo se razveselili in na jutranjem sestanku pred dogodkom soglasno odločili – Parada BO na podeželski tržnici Žalec.

[Več na strani 6](#)

v Slovenj Gradcu

Bernarda Mori Rudolf, MOCIS Slovenj Gradec

Na osrednjem trgu smo vsi sodelujoči skupaj ustvarili dogodek z enkratnim, sodelovalnim ter vseživljenjskemu učenju naklonjenim vzdušjem. Zadovoljni smo bili tudi z odzivom naključnih mimoidočih ...

[Več na strani 7](#)

na Jesenicah

Mag. Maja Radinovič Hajdič, LU Jesenice

Parado učenja bomo vsekakor imeli tudi naslednje leto, ker se je izkazalo, da če gremo z izobraževanjem ven, med ljudi, je to zares nekaj posebnega.

[Več na strani 8](#)

v Novem mestu

Anita Jakše, RIC Novo mesto

Parada učenja prinaša v naš kraj novo priložnost za povezovanje, druženje in učenje vseh, ki v vseživljenjskem učenju vidimo priložnost za osebno rast in družbeni razvoj ...

Več na strani 9

v Murski Soboti

Alojz Sraka, LU Murska Sobota

Pri festivalskem delu je bilo dobro, da smo imeli povezovalca, da je bil tudi kulturni program in da se je predstavljala video produkcija, povezana z vseživljenjskim učenjem.

Več na strani 10

na Magolniku

Marija Imperl, KTRC Radeče

V Paradi učenja se je na tem hribu povežalo toliko različnih akterjev, toliko prijateljev in toliko različnih vrst znanja! Morda si ne znate predstavljati, kako je doživeti violino v gozdu, ali pa gozdno pedagogiko ...

Več na strani 11

PU smo soustvarjali z veseljem!

Delovna skupina na ACS

Parada učenja nam je bila nov izziv, ki je od nas terjal kar nekaj korakov v neznano. Zanje smo bili bogato poplačani, ko smo obiskovali posamezna prizorišča in se srečevali z izvajalci in udeleženci.

Vsebina

O projektu	3–4
Parada učenja 2013	5–11
Video pove več	12–13
Učimo se skupaj	14
E-kotiček	15
Sklepne misli	16

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | Uredila: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (T: 01 5842 567, E: zvonka.pangerc@acs.si) | Jezikovni pregled: Nevenka Kocijančič | Korektorji: Erika Brenk, Darijan Novak, Mateja Pečar, Ajda Turk | Oblikovanje: David Fartek | Tehnična izvedba: Franci Lajovic

E-bilten Parade učenja je glasilo projekta [Uresničevanje prenovljenega Evropskega programa za učenje odraslih \(EPUO\) 2012–2014 v Sloveniji](#). Izdaja biltena je financirana s strani Evropske komisije. Vsebina publikacije je izključno odgovornost avtorja in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.

Publikacijo je mogoče prebrati na: <http://tvu.acs.si/paradaucenja/gradiva/publikacije>.

O projektu

Izobraževanju odraslih je bil na evropski ravni dodeljen vzdevek »najšibkejši člen v verigi vseživljenjskega učenja«. Po drugi strani je področje prepoznano kot eden ključnih potencialov za preseganje krize, blaženje posledic demografskih trendov ter ohranjanje ravnovesja med ekonomističnim in humanističnim razvojem družbe.

Evropsko politično ozadje

Aktiviranju potenciala, ki ga ima izobraževanje odraslih za družbeno-ekonomski razvoj Evropske unije, je namenjena [Resolucija Sveta o prenovljenem Evropskem programu za učenje odraslih 2012–2014](#) (EPUO). Zasnovana je v skladu s krovnicima strategijama [Evropa 2020](#) ter [Izobraževanje in usposabljanje 2020](#).

Za uresničevanje EPUO so države članice na pobudo Evropske komisije imenovale nacionalne koordinatorje, ti pa smo zasnovali projekte, ki zadevajo prednostna področja EPUO:

- izvajanje vseživljenjskega učenja in mobilnosti; [več >>](#)
- izboljšanje kakovosti in učinkovitosti izobraževanja in usposabljanja; [več >>](#)
- spodbujanje pravičnosti, socialne vključenosti in aktivnega državljanstva; [več >>](#)
- spodbujanje ustvarjalnosti in inovativnosti odraslih in njihovih učnih okolij; [več >>](#)
- izboljšanje zbirke znanja o izobraževanju odraslih in spremljanje področja; [več >>](#)

s poudarkom na manj izobraženih in drugih izobraževalno prikrajšanih skupinah prebivalstva.

[Mreža nacionalnih koordinatorjev](#) se pod okriljem Evropske komisije redno sestaja in izmenjuje izkušnje z izvajanjem projektov, ki se vsebinsko med seboj precej razlikujejo. Udeležujemo se pomembnih strokovno-političnih dogodkov in delujemo kot posredniki informacij iz evropske na nacionalno in lokalno raven ter v obratni smeri. O teh dogodkih redno poročamo v [e-Novičkah](#), glasilu ACS, ter na [projektne spletne strani](#).

Zadnji politično-strokovni dogodek, na katerem smo nekateri nacionalni koordinatorji predstavili rezultate našega delovanja, je bila mednarodna konferenca v Litvi, 9. in 10. decembra 2013, z naslovom *Equipping Adults for the 21st Century. Joining Forces for Action on Skills and Competences (Opremljamo odrasle za 21. stoletje. Združujemo sile za izboljšanje zmožnosti in kompetenc)*. Soorganizirali so jo [Evropska komisija](#) (DG EAC, Enota za poklicno izobraževanje in izobraževanje in usposabljanje), [Unescov inštitut za vseživljenjsko učenje](#) (UIL) ter litvansko Ministrstvo za izobraževanje in raziskovanje. V ospredju so bili: uradna objava ter predstavitev spoznanj Unescovega Globalnega poročila o učenju in izobraževanju odraslih: Premislek o pismenosti ([GRALE II](#)), predstavitev nekaterih rezultatov raziskave o zmožnostih odraslih ([PIAAC](#)) s poudarkom na evropskih državah ter pogled Evropske komisije na izzive izobraževanja odraslih v Evropi in odzive nanje ([Adult Learning in Europe – Challenges and Responses](#)). Predstavljeni sta bili tudi končni poročili tematskih skupin o [kakovosti](#) in [financiranju](#). Več o aktualnih temah v mednarodnem prostoru izobraževanja odraslih je na voljo na [konferenčni spletni strani](#).

Usklajenost s slovensko politiko in strategijo

Evropsko sodelovanje na področju izobraževanja temelji na načelu subsidiarnosti, zato imajo usmeritve EPUO zgolj značaj priporočil. Vendar pa za Slovenijo velja, da sta politika in strategija izobraževanja odraslih, zapisani v [Resoluciji o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih \(ReNPIO\) za obdobje 2013–2020](#) in posameznih [Letnih programih izobraževanja odraslih](#), zasnovani v sorodnem duhu ter usklajeni s sporočili EPUO. To velja še zlasti za spodbujanje vključevanja odraslih v vse oblike izobraževanja in učenja, pri čemer je posebna pozornost namenjena manj izobraženim in drugim ranljivim skupinam.

V ReNPIO si je Slovenija zadala tele cilje: dvigniti izobrazbeno raven prebivalstva in raven temeljnih zmožnosti, povečati zaposljivost aktivnega prebivalstva, izboljšati možnosti za učenje in vključevanje v izobraževanje ter izboljšati splošno izobraženost prebivalstva.

Uresničevali jih bomo z ukrepi na treh prednostnih področjih: splošno izobraževanje odraslih, izobraževanje za dvig izobrazbene ravni odraslih ter usposabljanje in izobraževanje za potrebe dela. Med dejavnostmi, potrebnimi za uresničevanje ReNPIO, je tudi ozaveščanje javnosti o pomenu izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja. Od leta 1996 jo izvajamo s festivalom učenja in z drugimi promocijskimi prijemmi.

Namen slovenskega projekta je ozaveščanje

Projekt Uresničevanje prenovljenega Evropskega programa za učenje odraslih (EPUO) 2012–2014 v Sloveniji je namenjen popularizaciji sporočil EPUO ter nacionalne in evropske izobraževalne politike. Predvsem pa je namenjen ozaveščanju slovenske javnosti o pomenu in vseprisotnosti izobraževanja odraslih ter priložnostih, ki so na voljo odraslemu prebivalstvu. Vlogo projektnega nacionalnega koordinatorskega centra izvaja Andragoški center Slovenije (ACS), krovna ustanova za razvoj izobraževanja odraslih v Sloveniji.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je projekt podprlo neposredno, s financiranjem lastnega deleža, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pa posredno, s financiranjem temeljnih promocijskih dejavnosti v izobraževanju odraslih.

Projektne dejavnosti se namreč navezujejo na obstoječa sorodna prizadevanja, in sicer na Teden vseživljenjskega učenja (TVU) ter promocijsko kampanjo Zgledi vlečejo (ZV), in jih nadgrajujejo. S primeri dobre prakse vključujejo tudi druga prizadevanja v slovenskem izobraževanju odraslih. Tako smo do zdaj z video-publikacijami predstavili zagotavljanje kakovostne ponudbe izobraževanja za brezposelne, programov za pridobivanje temeljnih zmožnosti na podeželju, svetovanja in vrednotenja neformalno pridobljenih znanj in spretnosti. V drugi fazi pripravljamo še video-publikacijo o učečih se skupnostih, ki temelji na opredelitvi tega pojma, do katere smo se prav tako

dokopali v pričujočem projektu. Slednji zadeva tudi druge teme EPUO, kot je, na primer, e-učenje.

Projekt nagovarja vse ciljne skupine, tj. predstavnike politike, prakse in stroke v izobraževanju odraslih, učeče se, medije in najširšo javnost, posebno pozornost pa namenja manj izobraženim in izobraževalno prikrajšanim. Pričakovani projektni izdelki so: **Parada učenja** – dnevi učečih se skupnosti v času TVU 2013 in TVU 2014, produkcija štirih **video-publikacij**, opredelitev **učeče se skupnosti** s primeri dobre prakse ter **e-kotiček**. Dejavnosti podpira obsežna **spletna stran** s številnimi informacijami in multimedijskimi gradivi.

Začetki segajo v leto 2005

Andragoški center Slovenije je prvo Parado – tedaj smo jo poimenovali *Parada znanja* – izpeljal oktobra 2005 ob 10. obletnici TVU. Odlikovale so jo predstavitve izvajalcev TVU na stojnicah in odru v Parku Zvezda v Ljubljani. Celodnevni pestri prikaz primerov vseživljenjskega učenja je užival podporo Mestne občine Ljubljana. Tedaj smo zaključili, da želimo Parado ponoviti in doseči še večje število ljudi, še zlasti izobraževalno prikrajšanih, a trajalo je osem let, da smo dobili novo priložnost.

Ohranili smo **festivalski del** Parade in ga opredelili kot 'sejem' priložnosti za učenje in ustvarjalnosti na javnem mestu (na mestnem trgu, v parku, trgovinskem centru ipd.). Udeležencem naj bi bile namenjene informativne in svetovalne stojnice, predavanja, delavnice, projekcije, nastopi zglednih učečih se, predstavnikov vseh generacij, kulturni nastopi in drugi, za široko javnost privlačni dogodki. Dodali smo **strokovni del** in ga zasnovali kot srečanje nosilcev politike (lokalne in nacionalne), izvajalcev izobraževanja odraslih, drugih deležnikov in partnerjev ter učečih se z namenom, da oblikujejo stališča o izzivih in rešitvah v izobraževanju odraslih v njihovem okolju. V praksi so se pojavili tudi drugi pristopi, odvisni od potreb in možnosti posameznih koordinatorskih PU, na primer, zbiranje mnenj učečih se.

Ledino je oralo sedem koordinatorskih TVU

Izvedba Parade učenja temelji na tesnem sodelovanju nacionalnega koordinatorskega centra festivala učenja, ACS, z izbranimi koordinatorskimi PU oziroma PU. Koordinatorje Parade učenja 2013 smo izbrali iz množice tistih, ki so v obdobju 2006–2012 organizirali nacionalna odprtja TVU. Z njimi smo namreč že pridobili izkušnje z medsebojnim sodelovanjem. Na skupnem sestanku, marca 2013 na ACS, je uvodni predstavitvi celotnega projekta in zasnove PU sledila izmenjava začetnih zamisli o njeni izvedbi na posameznih prizoriščih. Usklajevanja so tekla vse do maja, ko so vsi koordinatorski centri izpeljali nepozabne dogodke, na

katerih se je srečevalo staro in mlado. Predstavljamo jih v nadaljevanju.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik, ACS

Parada učenja 2013

V letu svoje polnoletnosti je TVU doživel pomemben razvojni in promocijski preboj s Parado učenja (PU). V obdobju od 10. do 19. maja jo je izpeljalo sedem koordinatorjev TVU/PU v Novi Gorici, Žalcu, Slovenj Gradcu, na Jesenicah, v Novem mestu, Murski Soboti in na Magolniku nad Radečami.

PU v Novi Gorici

Nosilna ustanova: **Ljudska univerza Nova Gorica (LUNG)**

Koordinatorici: **Nada Uršič Debeljak** in **Ksenija Petek**

Slogan: *Ženska energija – energija prihodnosti*

Nekaj poudarkov (več: <http://tvu.acs.si/paradaucenja/novagorica>):

- strokovna konferenca *Položaj žensk v slovenski družbi – pomen vseživljenjskega učenja* z okrog 200 udeleženci;
- festivalski del: stojnice, ustvarjalne delavnice, nastopi, predstavitve, učenje v živo ... s partnerji iz različnih projektov in tematskih tednov;
- ogled videa *Stkane zgodbe. Podeželje kot priložnost za razvoj pismenosti in temeljnih zmožnosti*;
- koncert skupine *Suhu cvetje*, ki je k stojnicam privabil obilo mimoidočih.

Število partnerjev: **22**

Število obiskovalcev: **okrog 250**

Video-utrinki: <http://www.youtube.com/watch?v=gTSS2MPq87o>

Novogoriška PU je bila povezana z nacionalnim odprtjem TVU. Tako je 10. maja v Novi Gorici pokalo od *ženske energije – energije prihodnosti, ki povezuje in združuje*, kar je bila rdeča nit obeh prireditvev. Parado smo začeli s strokovno konferenco, na kateri sta bili z nami pomembni Slovenki: varuhinja človekovih pravic, Vlasta Nussdorfer, in dr. Vesna Vuk Godina, ki sta spregovorili o položaju žensk v slovenski družbi z vidika pomena vseživljenjskega učenja. Bili sta enkratni, nasmejali sta nas. O tem priča tudi video na spletni strani LUNG-a, vreden ogleda.

Nadaljevali smo z nacionalnim odprtjem, popoldan pa smo se preselili v mesto, natančneje pred Mestno občino Nova Gorica, kjer smo s stojnicami vseh naših partnerjev iz različnih tematskih sklopov in različnih projektov zasedli prostor pod arkadami. Predstavili so se vsi naši tematski sklopi skozi vse čute na pozitiven način. Ta energija je bila povsod. Vsak je lahko odnesel košček te bogate sestavljanke, kajti vsi so se trudili aktivno vključiti obiskovalce, stare, mlade, vse vedoželjne.

Zaključili smo s plesom, kajti eden od partnerjev, skupina Suho cvetje, nas je zabavala še po zaključku Parade. Res je bilo čudovito, energija je bila vsepovsod, zato si lahko le želimo, da bi s takimi prireditvami nadaljevali.

Po 10. maju sta bila v Novi Gorici še dva tematska tedna dogajanj na isto temo, ki sta privabila ogromno zelo zadovoljnih obiskovalk in obiskovalcev.

Nada Uršič Debeljak, LUNG

PU v Žalcu

Nosilna ustanova: **UPI – ljudska univerza Žalec (UPI – LU Žalec)**

Koordinatorice: **Franja Centrih, Biserka Neuhold Hlastec in Neža Kočevar**

Slogan: *Spodnja Savinjska dolina – učeča se regija*

Nekaj poudarkov (več: <http://tvu.acs.si/paradaucenja/zalec>):

- novinarska konferenca na prizorišču PU, Podeželski tržnici Žalec, z županom in drugimi gosti;
- festivalski del: ustvarjalne delavnice, nastopi, predstavitve, učenje v živo, izdelava različnih izdelkov ...;
- strokovni del: ambasadorji učenja so zbirali mnenja učečih se; objavljeni so v knjižici *Naj se sliši moj glas*.

Število partnerjev: **27**

Število obiskovalcev: **okrog 150**

Video-utrinki: <http://youtu.be/YYIxp1dokM8>

Našo PU smo izvedli na podeželski tržnici v Žalcu pod skupnim naslovom *Spodnjesavinjska dolina – učeča se regija*. Posebnost naše parade je bila ta, da smo si strokovni dogodek zamislili malo drugače – kot knjižico, katere naslov je *Naj se sliši moj glas*. Med našimi udeleženci izobraževanj smo izbrali šest ambasadorjev učenja, ki so vsak v svojem kraju poskrbeli za to, da se je glas učečih se slišal in bil zapisan v tole knjižico. Ambasadorji učenja so hodili naokrog in spraševali ljudi, česa bi se želeli učiti, kako in na kakšen način ter kaj menijo da bi bilo treba še postoriti na področju izobraževanja odraslih. Vsa ta mnenja so pridno zapisovali v knjižico, ki je skoraj dva meseca potovala iz kraja v kraj, iz rok v roke. Na koncu se je nabralo več kot 25 zapisov.

Eden je dolg kar pet strani, kar nam dokazuje, da učeči se želijo povedati svoje mnenje, da pa tudi pričakujejo da bo to mnenje naletelo na odprta ušesa in bilo resno obravnavano. Knjižico smo predstavili predstavnikom lokalne skupnosti in strokovnim partnerjem na naši podelitvi *Oskarji za učenje*, ki je bila v juniju. Objavljena je tudi [na naših spletnih straneh](#), tako da si jo lahko ogledate.

Naša druga posebnost je bila novinarska konferenca. Potekala je na prostem. Poseben pečat ji je dal voditelj, ki jo je vodil zelo sproščeno in bil s sodelujočimi hudomušen. Tako je bila novinarska konferenca zanimiva ne samo za predstavnike sedme sile, ampak za vse naključne obiskovalce. Veseli smo, da smo lahko sodelovali v PU zato, ker pomeni drugačen pristop k promociji vseživljenjskega učenja, saj nas pelje ven iz naših zgradb, bližje k ljudem. Slednji so na številnih stojnicah sodelujočih partnerjev imeli na voljo obilo priložnosti za učenje in praktične preizkuse, ali pa so vsaj pridobili informacije o možnostih, ki so jim na voljo v našem okolju.

Vsako mnenje učečih se je za UPI – LU Žalec nov izziv, priložnost, snov za razmišljanje. Mladi si želijo izkušenj, praktičnega znanja, alternativnih metod učenja, malo starejši se učijo za poklic, še starejši za svojo dušo. Zelo nas je presenetilo, da so se nekateri v knjižici na dolgo razpisali, kot da želijo vso svoje razmišljanje izliti na papir, ga spraviti iz sebe, ga nekemu posredovati in iz njega poskusiti narediti akcijo. Eden od učečih se je v svoji izjavi odločen: »Po končanih formalnih izobraževalnih procesih se mora človek začeti izobraževati, izpopolnjevati, osebno graditi kot tudi duhovno izpopolniti v zrelo osebnost. Le tako bo človek sposoben bivati v današnjih časih v sodobni družbi, kulturi, sodobnih podjetjih. Učiti se moramo vse življenje tudi zato, da bomo s sočlovekom bivali kot Človek.«

Biserka Neuhold Hlastec, UPI – LU Žalec

PU v Slovenj Gradcu

Nosilna ustanova: **Javni zavod MOCIS, Center za izobraževanje odraslih Slovenj Gradec (MOCIS Slovenj Gradec)**

Koordinatorici: **Sonja Lakovšek Kos** in **Bernarda Mori Rudolf**

Slogan: *Parada učenja – dnevi učečih se skupnosti na Koroškem*

Nekaj poudarkov (več: <http://tvu.acs.si/paradaucenja/slovenjgradec>):

- uradna otvoritev koroške PU 2013 z ministrom, dr. Jernejem Pikalom, in drugimi govorcji;
- posvet *Kultura sobivanja – izzivi in priložnosti* v Koroški galeriji likovnih umetnosti;
- nastopi na osrednjem odru ter 24 stojnic različnih ustanov, društev, študijskih krožkov in drugih partnerjev.

Število partnerjev: **18**

Število obiskovalcev: **okrog 250**

14. maja 2013 je bilo v Slovenj Gradcu na Trgu svobode zelo živahno. Središče mesta so zasedle stojnice, na katerih so se ves dan predstavljale izobraževalne ustanove in druge organizacije, povezane z izobraževanjem. **Dogajanje** na stojnicah je popestril pester program z glasbenimi in plesnimi nastopi. Uradni del PU pred Galerijo likovnih umetnosti so zaznamovali govori slavnostnih govorcev, ministra, dr. Jerneja Pikala, direktorja ACS, mag. Andreja Sotoška, župana Mestne občine Slovenj Gradec, Andreja Časa, ter direktorice MOCIS-a, Sonje Lakovšek Kos. Minister je v svojem nagovoru poudaril pomen orientiranosti k vseživljenjskemu učenju ter ob tem opozoril, da pridobljeno znanje kaj hitro zastara in ga je potrebno nenehno obnavljati. Pomembno je tudi, da postanemo bolj fleksibilni in dovezetni za (do)izobraževanje in prekvalifikacije, saj se bomo na ta način lažje spopadali z izzivi sodobnega časa.

Strokovni del PU je zajemal posvet z naslovom *Kultura sobivanja – priložnosti in izzivi*, s katerim smo želeli z vidika sodelujočih strokovnjakov osvetliti temo sobivanja in soodgovornosti za svoje in skupno dobro. Posvet je bil za vse

prisotne zanimiv in dragocen, saj sta na njem sodelovala dr. Miro Cerar in dr. Manca Košir, primere dobrih praks pa so predstavile Kristina Orter, Mojca Čerče in Brigita Kropušek Ranzinger. Posvet je analitično in pronicljivo povezoval Andrej Makuc, ki je s tem samemu posvetu dal poseben ton in kredibilnost. Srčno noto posvetu so v uvodu dali učenci s posebnimi potrebami in njihovi predani učitelji iz Centra za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem z ganljivo gledališko predstavo Ostržkovo potovanje.

V festivalskem delu je na 24 stojnicah sodelovalo 18 predstavnikov ustanov in društev, ki se tako ali drugače ukvarjajo z vseživljenjskim učenjem: vrtci, osnovne, srednje, višje in visoke šole, izobraževalne organizacije, glasbena šola, društva, študijski krožki ipd., skratka izvajalci, ki želijo svoje znanje promovirati in širiti med ljudi ter jih navdušiti za svoje področje dela.

»Bil je žareč, sončen dan in na trgu živahno. Venec stojnic z zelišči, ročnimi deli, rožami pa obvestili o različnih projektih in raznovrstnih oblikah vseživljenjskega učenja. Veliko ljudi, od malčkov do srebrnolasih, in toliko kamer, fotoaparatorov in

novinarskih magnetofonov, kot jih že dolgo nisem videla na kupu. Zanimanje za PU z roko v roki ogromno, veselje na njej brezskrajno! Pozdravljanje ljudi na trgu je bilo srčno, vstop v Koroško galerijo likovnih umetnosti pa svetlo, srečno,« je o Paradi učenja v Slovenj Gradcu zapisala Manca Košir.

Prireditve v okviru PU in TVU so se v vseh koroških občinah odvijale še prihodnje dni, vse do petka, 17. maja 2013. Skupno se je v Mislinjski in Dravski dolini zvrstilo 20 festivalskih, izobraževalnih, promocijskih, informativno-svetovalnih in družabnih prireditev za vse generacije.

Bernarda Mori Rudolf, MOCIS

PU na Jesenicah

Nosilna ustanova: **Občina Jesenice, Organizacijski odbor za TVU pri Občini Jesenice**, ter **Ljudska univerza Jesenice (LU Jesenice)**

Koordinatorici: **mag. Maja Radinovič Hajdič** in **Gordana Trokič**

Nekaj poudarkov (več: <http://tvu.acs.si/paradaucenja/jesenice>):

- 20 delavnic za učenje in ustvarjanje vseh generacij;
- predstavitve okrog 20 partnerjev na stojnicah;
- pester kulturno-izobraževalni program;
- koncert skupine Čuki;
- strokovni del, povezan z nacionalno konferenco *CVŽU Gorenjska – priložnosti za učenje za vse*, kjer je bil predvajan video-intervju z Martino Ní Cheallaigh, predstavnico Evropske komisije (<http://www.youtube.com/watch?v=NsmhJ5TQ7zA>).

Število partnerjev: **22**

Število obiskovalcev: **okrog 1.000**

Glede na to, da nam vreme v mesecu maju ni bilo pretirano naklonjeno, smo bili veseli sončnega dne, ki je na trg na Stari Savi zvalo številne obiskovalce.

Po začetnih poizkusih na festivalu učenja v lanskem letu, smo sodelujoče organizacije letos še intenzivneje povezali in pripravili pester program ter poskrbeli za učinkovito obveščanje javnosti o dogodku. Na [naši PU](#) je sodelovalo preko 20 organizacij. Na stojnicah so obiskovalci lahko podrobneje spoznali njihove dejavnosti, dobili različne informacije in promocijska gradiva. Sodelujoči so poskrbeli za izvedbo dvajsetih kreativnih delavnic in vse so bile izredno dobro obiskane. Obiskovalci so se lahko preizkusili v slikanju z akrilom, izdelovanju lectovih src, plesu,

oblikovanju nakita, žongliranju, kaligrafiji, ročnih delih, ličenju ...

Veliko pozornost je pritegnila predstavitev projekta *Verižni eksperiment*, ki so jo pripravili člani društva upokojencev Jesenice skupaj z učenci jeseniških osnovnih šol. Predvsem otroci so bili veseli klovna in njegovih vragolij ter psičke in njene lastnice, ki sta predstavili pasjo terapijo.

Sodelujoči v kulturnem programu so celo popoldne razveseljevali različne generacije. Zapeli so nam otroci iz vrtca, osnovnošolski pevski zbor, predstavili so se nam učenci glasbene šole, dijaki jeseniške gimnazije in Srednje šole Jesenice. Za ples so poskrbeli plesalci folklornega društva Javornik – Koroška Bela in jeseniške mažoretke. Ob koncu smo se zabavali skupaj s člani skupine Čuki.

PU na Stari Savi sta odprla in si jo ogledala Aljuš Pertinač, državni sekretar na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, ter Tomaž Tom Mencinger, župan Občine Jesenice (na sliki z direktorico LU Jesenice, mag. Majo Radinovič Hajdič).

Odzivi obiskovalcev so bili več kot pozitivni. Dejstvo, da so na enem mestu lahko spoznali različne izobraževalne ustanove, se vključevali v brezplačne delavnice in bili deležni zanimivega kulturnega programa, kaže na to, da je bil naš cilj dosežen. Vsakdo je lahko poiskal nekaj zase, pridobil znanja in izkušnje ter sklenil nova poznanstva. Nam, sodelujočim, pa je uspelo osnovno poslanstvo – širiti zamisel o vseživljenjskem učenju.

Gordana Trokič, LU Jesenice

PU v Novem mestu

Nosilna ustanova: **Razvojno izobraževalni center Novo mesto (RIC Novo mesto)**

Koordinatorici: **Marjeta Gašperšič** in **Anita Jakše**

Nekaj poudarkov (več: <http://tvu.acs.si/paradaucenja/novomesto>):

- festivalski del: predavanja in predstavitve, delavnice, stojnice in nastopi;
- strokovni del: predstavitev dosežkov projektov *Dvig ravni pismenosti* in *Projektno učenje za mlade*;
- zbiranje mnenj učečih se za knjižico *Zbirka misli o učenju*;
- druženje sodelavcev in partnerjev RIC Novo mesto na splavu.

Število partnerjev: **34**

Število obiskovalcev: **okrog 1.100**

V RIC Novo mesto smo na posebno povabilo ACS, v četrtek, 16. maja 2013, v Novem mestu organizirali Parado učenja. Vreme nam je bilo naklonjeno le v dopoldanskem času, ko smo na terasi RIC-a na svečani otvoritvi prerezali trak in odprli celodnevni **festivalski** in **strokovni** dogodek – PU. Z uvodno točko so se predstavili plesalci Plesnega studia Novo mesto in z ritmi hip-hopa dodobra ogreli skoraj 300 obiskovalcev. Nato smo do zadnjega kotička napolnili učilnico, kjer smo z velikim zanimanjem prisluhnili predavanju Antona Komata o sodobni hrani in njenih posledicah na naše zdravje.

V popoldanskem programu so obiskovalci s člani Borze znanja izdelovali torbice iz trakov videokaset, izdelke iz ovčje volne, izvedeli vse o zvoku, didžeriduju, pojočih skledah in gongih. Zanimiva je bila tudi priprava domačih, ekoloških čistil. Ves čas so nas spremljala dekleta iz vokalne skupine Lilith in nam pričarala posebno vzdušje. Otroci so barvali igrače iz lesa, mladi pa so po mestu iskali čisto pravi zaklad.

Imeli smo tudi tržnico brezplačne izmenjave predmetov, imenovano RIC PLAC, kje je vsak lahko prinesel odvečne izdelke, odnesel pa druge, ki jih potrebuje. Beležimo obisk kar 100 obiskovalcev.

V okviru Parade smo izvedli tudi zaključek projektov *Dvig ravni pismenosti* in *Projektno učenje za mlade*. Ob tej priložnosti se je ponovno zbralo več kot 200 udeležencev. Na evalvacijskih delavnicah so zapisali misli o samem učenju, pomenu učenja, njegovi vseživljenjskosti, zabeležili svoje izkušnje z učenjem ... Misli oziroma njihove izjave smo napisali v "sadove" – jabolka, jih nalepili na drevesa ter razstavili na steni ob vhodu v naše prostore. V e-različici smo jih objavili na naši spletni strani in s tem poudarili in promovirali pomen in nujnost vseživljenjskega učenja. Naš manifest sestavlja kar 143 izjav.

Na različnih predavanjih in delavnicah je bilo več kot 620 udeležencev. Nedvomno je tako velikemu številu obiskovalcev botroval naš »sprehod skozi Novo mesto«. Da bi promovirali PU, smo se tri dni prej sprehodili izpred terase RIC-a pa vse do Mestne hiše v RIC-evih majčkah in z napisi, z roko v roki, v »najdaljši verigi znanja na Dolenjskem«. Verigo je tvorilo kar 100 členov. Zaposlenim v RIC-u so se verigi pridružili tudi naši udeleženci, upokojeanci, otroci ter seniorji iz Poljske, ki so ravno v tem času v okviru prostovoljstva obiskali našo ustanovo. Na promocijski stojnici sredi starega mestnega jedra smo se še okrepčali in mimoidočim delili program Parade učenja.

Anita Jakše, RIC Novo mesto

PU v Murski Soboti

Nosilna ustanova: **Ljudska univerza Murska Sobota (LUMS)**

Koordinatorja: **Alenka Kučan** in **Alojz Sraka**

Nekaj poudarkov (več: <http://tvu.acs.si/paradaucenja/murskasobota>):

- strokovni del v Pokrajinski in študijski knjižnici Murska Sobota:
  - posvet na temo *Reka Mura - naše bogastvo!?* in
  - predavanje dr. Gabi Čačinovič Vogrinčič na temo *Zavrnuti nesprejemljivo, izumiti neznano, ustvariti novo*;
- festivalski del: stojnice številnih izvajalcev izobraževanja ter odrski nastopi;
- video-produkcije, med njimi predstavitev dobitnic priznanja ACS 2012 iz Murske Sobote ([Oblikovalke tekstilnih izdelkov z elementi tradicionalne tekstilne dediščine](#)).

Število partnerjev: **25**

Število obiskovalcev: **okrog 1.500**

Murska Sobota je sejmsko mesto in pri nas festivalom pravimo SENJE. SENJE pomeni, da se najmanj enkrat na mesec v regiji in v centru Sobote srečajo ponudniki različnih storitev in tudi izdelkov. Na [naši paradi](#) smo razmišljali podobno. Prebivalcem regije smo želeli ponuditi in predstaviti znanje, večšine in ustvarjalnost v pokrajini ob Muri. V strokovnem delu pa smo želeli najti nekaj odgovorov na dileme o sonaravnem razvoju regije in prebivalcev. V festivalskem delu so nastopili posamezniki in skupine mladih in malo manj mladih, tisti, ki so ustvarjalni, ki so na obrobju, ki tudi nimajo denarja za predstavitve in promocije, nadalje smo predstavili video-projekcije, uspešnih zgodb in skupin s področja vseživljenjskega učenja. Filmi so se prikazovali visoko dvignjenem, sicer dragem »filmskem« platnu. Na stojnicah

pa so se predstavljali, poleg ponudnikov izobraževalnih programov za vse generacije, društva in organizacije, ki vključujejo predvsem ranljive skupine. Nenazadnje smo zelo ponosni, da imamo prva socialna podjetja v Sloveniji. Tudi ta so se predstavila na PU.

Kar se tiče strokovnih dogodkov, je bil prvi povezan s tematiko Mednarodnega leta sodelovanja na področju voda – voda povezuje. Pri nas povezuje seveda Mura in mi smo ponosni, da smo prvič na enem mestu zbrali zagovornike, nasprotnike in alternativce. Razpravljali so o tem, kaj bo z Muro. Verjemite, da je bila razprava zelo vroča!

Drugi strokovni dogodek, ki je duhove pomiril, pa je bilo predavanje naše domačinke, dr. Gabi Čačinovič Vogrinčič, na temo *Zavrnuti nesprejemljivo, izumiti neznano, ustvariti novo*. Če povzamem, nas je nagovorila takole: »Verjeti je treba v človeka, verjeti je treba v prihodnost, po vseh nevihtah pride sonce.« Tudi osebno v to verjamem.

Upamo, da bo Parada še kdaj priromala v Mursko Soboto. Kar se tiče sejmov, pa je eden naših največjih 6. decembra, na Miklavževo. Vabljeni.

Alojz Sraka, LU Murska Sobota

PU na Magolniku nad Radečami

Nosilna ustanova: **JZ Kulturno turistični rekreacijski center Radeče (KTRC Radeče)** v sodelovanju z **Zavodom za gozdove Slovenije (ZGS)**

Koordinatorja: **Marija Imperl** in **Jože Prah**

Slogan: *Učenje z naravo*

Nekaj poudarkov (več: <http://tvu.acs.si/paradaucenja/radece>):

- večer astrologije in taborni ogenj (18. maj);
- 'pohod' na Magolnik (19. maj) – peš, s kolesom, na konju ...;
- festivalski del: predstavitve, tekmovanja, nastopi, učenje v živo ...;
- osrednja prireditev s predstavitvijo publikacije *Študijski krožki kot prispevek k razvoju lokalne skupnosti*;
- družabno srečanje.

Število partnerjev: **20**

Število obiskovalcev: **okrog 500**

Hiša na Magolniku in njena okolica je 19. maja letos dobila spet novo podobo. Ljudje so prihajali iz vseh koncev Slovenije na **našo PU**, ki je v kraj prinesla novo priložnost za povezovanje, druženje in učenje vseh, ki v tem vidimo priložnost za osebno rast in družbeni razvoj. Sooblikovanje skupne prihodnosti v teh nepredvidljivih časih je zahtevna naloga in samo z novimi informacijami in znanjem, s skupno odgovornostjo do sebe, do narave in drugih ljudi ter z veliko mero poguma si lahko utiramo pot do lastne sreče in do prijaznega okolja.

K Hiši so se nekateri podali peš, drugi so prikolesarili ali prijahali, spet tretji so se pripeljali. Na prireditvi pod sloganom *Učenje z naravo* so se na stojnicah pred Hišo na Magolniku predstavili

mnogi študijski krožki ter ustanove iz vse Slovenije. Predstavljali so se s svojimi izdelki, gradivi in dejavnostmi. Na prostem je ustvarjal likovni umetnik, pred očmi prisotnih je nastala čudovita lesena skulptura sove, simbola učenja, delo umetnika Braneta Žuniča. V gozdu ob bivaku se je predstavila ProSilva Slovenije, prisluhnili smo gozdarjem ZGS OE Brežice o negi gozda, lovci so se pridružili s svojimi psi. Slovenska vojska je prikazala orientacijo v naravi in sodobno vojaško tehniko. Ob odličnem violinskem koncertu v naravi v izvedbi godalnega orkestra Strunikat so obiskovalci lahko občudovali dela likovnih umetnikov, DLLU Radeče, se seznanili z osnovami gozdne pedagogike ali se za trenutek potopili v naravo s pomočjo joge. Dogodek je trajal pravzaprav kar dva dni. Že prejšnje popoldne so na Magolnik prispeli lastniki gozdov, ki so se po uradnem treningu naslednji dan pomerili v spretnostih pri delu z motorno žago. Njihovo tekmo je popestrila bogata razstava gozdarskih strojev in opreme. Zvečer smo zakurili kres, poslušali mladega harmonikarja Žigo Kališnika in opazovali zvezdno nebo, ki nam ga je opisal gost večera, znani astrolog Ludvik Jevšenak.

V osrednjem kulturnem programu v nedeljskem popoldnevu so sodelovali folklorno društvo Brusači, otroci iz podružnične šole Svibno ter Ljudski pevci iz Svibnega. V osrednjem nagovoru sta goste nagovorili predstavnici ACS, dr. Nevenka Bogataj in mag. Zvonka Pangerc Pahernik, direktorica KTRC Radeče, Marija Imperl, pa je predstavila knjižico *Študijski krožki kot prispevek k razvoju lokalne skupnosti*. Namenjena je širokemu krogu bralcev, ki bodo v njej uzrli primere dobrih praks delovanja študijskih krožkov, iz katerih je razvidno, kako smo lahko tudi z majhnimi finančnimi vložki uspešni in učinkoviti. Nastala je kot plod sodelovanja in povezovanja krožkarjev in krožkaric, ki pod okriljem ACS že več kot desetletje delujejo, ustvarjajo in povezujejo. Izdajo knjižice je finančno omogočila Pahernikova ustanova.

Marija Imperl, KTRC Radeče

Video pove več

Opogumljeni z izkušnjami, pridobljenimi pri pripravi video-portretov dobitnikov priznanj za promocijo učenja in znanja odraslih ter pri snemanju tematskih filmov z zgovornim naslovom Zgledi vlečejo, smo v projekt vključili tudi izdajo video-publikacij. Z njimi domači in tuji javnosti predstavljamo strokovne dosežke, ki so zaživel v praksi ter spremenili življenja posameznikov in širših skupnosti.

Video-produkcija

V projektu je načrtovana izdaja štirih video-publikacij. Do konca leta 2013 smo pripravili in objavili tri, ki jih predstavljamo v nadaljevanju. Četrty video je v pripravi. Filmi so namenjeni domači in mednarodni politični, strokovni ter najširši javnosti in so slovensko oziroma angleško podnaslovljeni. Na voljo so na projektnih spletnih straneh, natisnjeni pa so bili v nakladi 200 izvodov. Vsebine se navezujejo na prednostna področja EPUO s posebnim poudarkom na posameznih aktualnih temah izobraževanja odraslih v Sloveniji. Predstavljeni so primeri povezovanja, sodelovanja in partnerstev med številnimi zainteresiranimi deležniki na lokalni ravni, nakazana pa je tudi njihova prenosljivost na druga vsebinska in geografska področja.

Priložnosti so! Programi usposabljanja za brezposelne

Tema: zagotavljanje kakovostnih storitev ponudnikov izobraževanja odraslih ter drugih mehanizmov, ki udeležencem, v tem primeru brezposelnim, omogočajo razvijanje novih spretnosti in znanj, potrebnih za prilagajanje zahtevam okolja; [glej vložno knjižico >>](#)

Programi: Oblikovalka tekstilnih izdelkov z elementi tradicionalne tekstilne dediščine, Družabnik/družabnica za starejše in Ponudnik tradicionalnih izdelkov, pridelkov in storitev

Nosilki teme: dr. Tanja Možina in Jasmina Orešnik Cunja, ACS

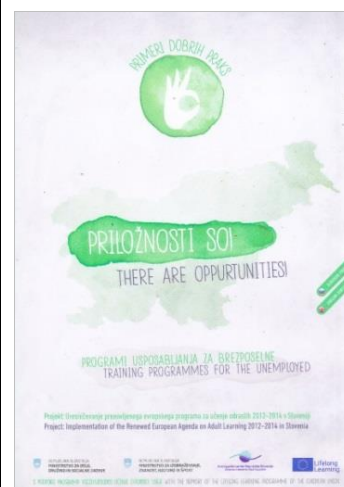
Koordinator: Darijan Novak, ACS

Režija in kamera: Jure Plešec, Oblikovalnik

Partnerji: LU Murska Sobota, Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj, LU Ajdovščina ter drugi; [glej naslovnico >>](#)

Dolžina: 27:18

Dostop: <http://tvu.acs.si/paradaucenja/video1>

V videu *Priložnosti so!* predstavljamo primere sodelovanja in partnerstev med številnimi zainteresiranimi deležniki v treh lokalnih okoljih, in sicer v Ajdovščini, Črnomlju in Murski Soboti.

Sodelujoči pričajo o zasnovi, pripravi in pilotnih izvedbah treh novih programov usposabljanja za brezposelne, ki so nastali v letih 2010 in 2011 v projektu *Razvoj kakovosti izobraževalne ponudbe za brezposelne v izbranih regijah*. Projekt je vodil ACS, finančno pa ga je omogočilo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. Umeščanje novih programov v lokalno okolje

se je s finančno podporo Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pričelo v letu 2012. Osrednje jedro prijema, ki smo ga razvijali v projektu, je model partnerskega sodelovanja vseh pomembnih deležnikov v posamezni regiji (območnih enot Zavoda za zaposlovanje RS, razvojnih agencij, podjetij, izobraževalnih in drugih organizacij idr.) pri ugotavljanju potreb, razvoju in umeščanju novih izobraževalnih programov.

Promocijski video *Priložnosti so!* poleg temeljnega pristopa pri zasnovi in pripravi novih programov prikazuje tudi izkušnje nosilcev pri umeščanju programov ter iskrene pripovedi prvih udeleženk teh programov. Film realno prikazuje položaj brezposelne osebe, ko ta ostane brez dela, pri čemer je ohranjena pristnost in dostojanstvo udeleženk programov, ki v filmu svoje zgodbe delijo z drugimi. Ob koncu filma udeleženke s svojimi sporočili nagovorijo druge brezposelne in z veliko mero optimizma prikažejo možne izhode iz situacije.

Jasmina Orešnik Cunja, ACS

Stkane zgodbe. Podeželje kot priložnost za razvoj pismenosti in temeljnih zmožnosti

Tema: zagotavljanje priložnosti odraslim, da razvijejo temeljne zmožnosti, znanja ter oblike pismenosti, krepitev medgeneracijskega sodelovanja in partnerstev na lokalni ravni, v tem primeru na podeželju, ter zagotavljanje kakovosti dela izobraževalcev odraslih in storitev ponudnikov izobraževanja odraslih; [glej vložno knjižico >>](#)

Program: Usposabljanje za življenjsko uspešnost – Izzivi podeželja

Nosilca teme: mag. Estera Možina in Manuel Kuran, ACS

Koordinatorica: Ajda Turk, zunanja sodelavka ACS

Režija in kamera: Jure Plešec, Oblikovalnik

Partnerji: Posoški razvojni center (mag. Almira Pirih in Patricija Rejec) ter drugi; [glej naslovnico >>](#)

Dolžina: 21:24

Dostop: <http://tvu.acs.si/paradaucenja/video2>

V videu [Stkane zgodbe](#) predstavljamo primer dobre prakse iz Posočja pri izvajanju programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost – Izzivi podeželja (UŽU – IP).

Slovensko podeželje se sooča s številnimi razvojnimi izzivi, ki ponujajo prebivalcem nove razvojne možnosti, hkrati pa predstavljajo nevarnost njihove marginalizacije in izgube identitete. ACS je z zasnovano omenjenega programa ponudil odraslim prebivalcem podeželja priložnost, da na osnovi poglobljenega spoznavanja lokalnega okolja in odkrivanja lastne

spособnosti krepijo svoje temeljne zmožnosti in znanja za uresničevanje podjetniških idej in dopolnilnih dejavnosti na podeželju. Program izpeljujejo v različnih okoljih po Sloveniji, tudi v Zgornjem Posočju. Tam predstavlja Posoški razvojni center zgleden primer zelo uspešne izvedbe programa v lokalnem okolju.

V video publikaciji predstavljamo primer dobre prakse, kako program UŽU – IP v zadnjih letih izpeljujejo v občinah Tolmin, Kobarid in Bovec. Za uspeh je ključno sodelovanje in povezovanje učiteljev, kulturnih, izobraževalnih, upravnih in razvojnih ustanov ter predvsem udeležencev teh izobraževalnih programov. Vsak izveden program je zgodba zase, ki se stke iz znanja in izkušnji udeležencev. Zgodbe, ki so motivirale in povezale udeležence in učitelje v posameznem programu, so prestopile zidove učilnic in našle pot od surovin do izdelkov in pridelkov. Svoje znanje z veseljem prenašajo na mlajšo generacijo.

Ajda Turk, zunanja sodelavka ACS

Svetovanje za znanje. Svetovalna podpora odraslim za izobraževanje in učenje

Tema: zagotavljanje vsestranskih in lahko dostopnih sistemov informiranja in svetovanja ter vrednotenja neformalnega in priložnostnega učenja; [glej vložno knjižico >>](#)

Dejavnost: Informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih – ISIO (<http://isio.acs.si>)

Nosilki teme: mag. Tanja Vilič Klenovšek in mag. Andreja Dobrovoljc, ACS

Koordinator: Darijan Novak, ACS

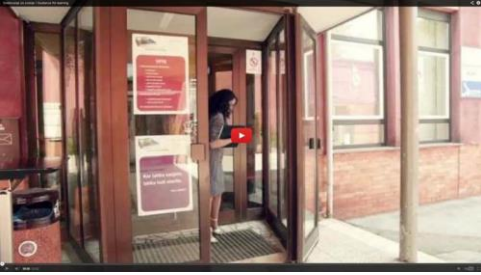
Režija in kamera: Jure Plešec, Oblikovalnik

Partnerji: RIC Novo mesto, LU Murska Sobota, Andragoški zavod – Ljudska univerza Velenje ter drugi; [glej naslovnico >>](#)

Dolžina: 22:52

Dostop: <http://tvu.acs.si/paradaucenja/video3>

V videu [Svetovanje za znanje](#) predstavljamo delo v projektu Informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih – ISIO, mreže štirinajstih slovenskih svetovalnih središč ter svetovalk in svetovalcev v teh središčih. V videu smo zajeli mnenja nosilk projekta z ACS, svetovalk in svetovalcev iz Murske Sobote, Novega mesta in Velenja, njihovih sodelavcev v lokalnih okoljih ter uporabnikov njihovih storitev.

Film si je mogoče ogledati v celoti, razdeljen pa je tudi na posamezne pomenske sklope, saj naj bi bil uporaben tudi modularno. Tako poleg uvoda in zaključka ponuja več informacij o svetovanju v izobraževanju odraslih na splošno, o svetovanju pred, med in po izobraževanju ter o vrednotenju neformalno pridobljenega znanja.

Darijan Novak, ACS

Pripravljamo še četrti film o učenju v skupnosti

Na temelju opredelitve učeče se skupnosti, predstavljene v nadaljevanju, smo četrto video-publikacijo namenili prikazu učenja v skupnosti. S filmom, v katerem bomo izhajali iz nekaterih primerov iz [zakladnice dobitnikov priznanj za promocijo učenja in znanja odraslih](#), želimo promovirati različne vidike te vrste učenja. Osvetlili bomo pomen posameznika ter vlogo skupine oziroma širše skupnosti za kakovostno življenje in (samo)razvoj.

Osredotočili se bomo na mlade brezposelne, priseljence, starejše ter mentorje in animatorje skupnostnega učenja. Njihove zgodbe so povezane s skupnostmi, v katerih živijo in delujejo. Ljudje so vpeti v dogajanje v lokalnem okolju, se vanj bodisi uspešno integrirajo bodisi prispevajo k njegovemu gospodarskemu, kulturnemu in trajnostnemu razvoju. V videu bomo poudarili naslednja tematska področja: pomen učenja v skupnosti za ranljive skupine ter vloga učečih se skupnosti s poudarkom na socialni vključenosti (povezanosti), ekologiji, trajnostnem razvoju, samooskrbi in kulturni dediščini.

Zbrali bomo izjave posameznikov, ki v skupnostih dajejo pobude za njihovo rast. Iz njihovih pričevanj bo mogoče razbrati pomen posameznika za skupnost kot tudi pomen skupnosti za socialno povezanost in razvoj posameznikov, skupin ljudi s posebnimi potrebami ter lokalnih skupnosti.

Na teren smo se odpravili v oktobru 2013 in posneli izjave na treh lokacijah. Pripravili smo končni scenarij, ki je osnova za montažo končnega videa. Ta bo nosil naslov *Z roko v roki. Učenje v skupnosti za osebno in skupno dobro*. Na ogled bo predvidoma marca 2014 na [projektni spletni podstrani](#).

Slavica Borka Kucler in Ajda Turk, zunanji sodelavki ACS

Učimo se skupaj

Parade učenja smo poimenovali tudi 'dnevi učečih se skupnosti', saj so odraz povezanosti in sodelovanja v posameznem okolju z namenom pridobivanja znanja in veščin. Ena od nalog, ki smo si jih zadali v projektu, je namreč opredelitev pojma učeča se skupnost. Pristopili smo raziskovalno, z analizo literature in primerov učečih se skupnosti v Sloveniji, izbranih med dobitniki priznanj ACS.

Opredelili smo učečo se skupnost

Podrobnosti o raziskovalnem ozadju, ki vključuje analizo treh primerov, od teh dva primera mešanih skupnosti in en primer interesne skupnosti, lahko preberete na [spletni strani](#). Tukaj povzemamo bistveno.

Pojem *učeča se skupnost* sestavljata samostalnik *skupnost* in pridevnik *učeča se*. Poudarjena je torej skupnost, zato velja privzeti opredelitev značilnosti skupnosti (povezava med člani skupnosti, dvosmerni tok med njimi, skupna identiteta).

Med skupino in skupnostjo obstaja bistvena razlika, ki jo določa čas. Za zdaj časovnega okvira ne moremo natančno opredeliti, nakazuje pa se navezava na več generacij, saj smo jo zaznali že v samem imenu enega

od naših primerov. Prav tako ne moremo opredeliti velikosti skupnosti, čeprav primeri nakazujejo velikostni red do 1.500 ljudi. Definicija skupnosti, še bolj pa njene razlage, poudarjajo vezi med ljudmi v skupnosti ter dinamiko sprememb skupnosti zaradi zunanjih vplivov (na primer, odselitve, priselitve, medijsko posredovane informacije in interpretacije) ali notranjih vplivov (s starostjo pogojene potrebe, možnosti in pričakovanja, sprememba notranje strukture skupnosti zaradi zmanjšanja števila rojstev itd.). Cilj projekta nas usmerja le v tiste skupnosti, ki vsebujejo učno dinamiko, torej impulz v obliki konflikta med posameznikovo interpretacijo njegove izkušnje in interpretacijo, ki za isto izkušnjo velja v njegovem okolju.

Na podlagi tega ozadja predlagamo za projekt EPUO spodnjo delovno opredelitev učeče se skupnosti.

Osnutek definicije:

Učeča se skupnost so med seboj daljše časovno obdobje povezani ljudje, med katerimi so se z osebnimi stiki razvili posebni medsebojni odnosi, v katerih vsi vplivajo na odločitve in pravila delovanja skupnosti. Z učenjem, in sicer priložnostnim, neformalnim in formalnim (npr. ob druženju, v ŠK ali v šoli), se skupnost samouresničuje in med generacijami ohranja svojo skupno identiteto. Identiteta skupnosti vključuje ekonomski vidik (gospodarnost) in neekonomski vidik (solidarnost, prostovoljstvo, skupnostni simboli), ki morata biti uravnotežena, ker se le tako lahko uresničuje odgovornost do skupnosti in do virov za njeno preživetje. Skupna identiteta vključuje tako preteklost skupnosti (npr. zgodovinski spomin) kot njeno usmerjenost v prihodnost (skupna vizija).

Dr. Nevenka Bogataj in Mateja Pečar, ACS

E-kotiček

Druga spremljajoča projektna dejavnost zadeva zbiranje in objavo informacij o učenju in izobraževanju odraslih, podprtem s sodobnimi informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami. Spodbujanje ustvarjalnih učnih okolij sodi v četrto prednostno področje EPUO, njegov namen pa je zagotovitev širšega dostopa do izobraževanja in prožne ponudbe, s katero bi dosegli tudi nove ciljne skupine.

Zbirka informacij o e-izobraževanju in učenju

E-kotiček smo razvili z namenom, da bi različnim ciljnim skupinam zagotavljali sistematično urejene in ažurne informacije o e-izobraževanju pa tudi o vsebinsko povezanih temah. Med slednje sodijo, na primer, v zadnjem času aktualni množični odprti on-line programi (massive open on-line courses – MOOCs). E-kotiček je namenjen učiteljem, tutorjem, strokovnjakom za potrebe razvojnega in raziskovalnega dela, vodilnemu osebju v izobraževalnih organizacijah, organizatorjem in svetovalcem v izobraževanju odraslih, udeležencem programov e-izobraževanja ter vsem, ki jih zanimajo sodobne oblike izobraževanja.

Z namenom vključevanja relevantnih spletnih povezav s področja e-izobraževanja v e-kotiček smo redno spremljali novice mednarodnih organizacij s področja e-izobraževanja oziroma študija na daljavo (EDEN, ICDE, EADTU ipd.). Redno smo pregledovali tudi novice elektronskih revij (npr. Distance-Educator.com, Tech & Learning, Eduwire Daily Update, Digital Learning Environments ipd.) in spletnih portalov s področja e-izobraževanja oziroma uporabe sodobne IKT v izobraževanju (npr. Open Education Europa). Nanje smo se naročili preko e-pošte ali Facebook-a. Opravili smo selekcijo prejetih informacij (vsebin spletnih povezav, vključno z YouTube posnetki) in jih umestili v bazo spletnih povezav za e-kotiček.

Do konca leta 2013 je bilo v e-kotičku vnesenih in objavljenih 295 spletnih povezav. Prikazane so po različnih vsebinskih sklopih in podsklopih, kot so: viri znanja oziroma spletni portali, mednarodne organizacije, elektronske revije, elektronske publikacije, pojmovniki in slovarji, konference, teoretični vidiki, menedžment, strateški vidiki, poslovni načrt, ekonomski vidiki, kakovost, tehnološki vidiki, prosto-dostopni izobraževalni viri (OER) in množični odprti on-line programi (MOOCs), strateški in zakonski dokumenti ter zanimive povezave ACS. Med slednjimi sta povezava na multimedijski portal ACS in na ponudbo programov e-izobraževanja in študija na daljavo v izobraževanju odraslih v Sloveniji. Zaradi omejenih finančnih sredstev e-kotiček za zdaj omogoča iskanje zelenih spletnih informacij in kontaktiranje sodelavke ACS, avtorice članka.

Mag. Margerita Zgajster, ACS

Sklepne misli

Parada učenja je v letu 2013 presegla naša pričakovanja. Prodorno in povezujoče bo delovala tudi v letu 2014. Izpeljali jo bomo v drugih sedmih krajih po Sloveniji, verjamemo pa, da jo bodo – v skladu z njihovimi zmožnostmi – ponovili tudi na nekaterih lanskih prizoriščih.

Parado učenja 2013 smo predstavili na Letnem posvetu o izobraževanju odraslih

Letni posvet o izobraževanju odraslih je bil že drugič zapovrstjo priložnost za promocijo projekta Uresničevanje prenovljenega EPUO 2012–2014 v Sloveniji. V letu 2012 smo namen projekta in njegovo vsebino predstavili le na kratko, v letu 2013 pa so na posvetu nastopili vsi koordinatorji PU in navdušili s svojimi pričevanji. Pokazalo se je, da je splošno zasnovano PU, ki jo je razvil ACS, vsak koordinator prilagodil potrebam in drugim okoliščinam

posamezne lokalne skupnosti. Tako je nastal mozaik barvitih in odmevnih prireditev, ki so pritegnile državne in krajevne nosilce politike, številne izvajalce izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja, nosilce kulturnega, družabnega in trajnostno naravnane sožitja v posameznih krajih, učeče se, naključno mimoidoče, medije in mnoge druge. Na prizoriščih se je srečevalo staro in mlado.

Razsežnosti PU smo na Letnem posvetu predstavili tudi s skupnim foto-mozaikom, ki je učinkovito prikazal barve, obraze, prizorišča ... Parade učenja 2013.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem nosilnim ustanovam Parade učenja 2013, koordinatorjem in vsem njihovim sodelavcem, številnim partnerskim ustanovam, skupinam in posameznikom, pa tudi predstavnikom medijskih hiš, ki ste prispevali k uspešnosti, barvitosti in odmevnosti dogodkov.

Zahvala gre tudi financerjem – Evropski komisiji, Direktoratu za izobraževanje in kulturo ter Izvršni agenciji za izobraževanje, avdiovizualne vsebine in kulturo, pa tudi slovenskima Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport ter Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti za moralno ter denarno podporo. Parade učenja so naletele na posluš pri nosilcih odločanja na lokalni in nacionalni ravni. V svojih nagovorih so potrdili pomen izobraževanja odraslih in medgeneracijskega učenja v skupnosti. Izpostavili so tudi pomen koordinatorjev PU in njihovih partnerjev za razvoj lokalne skupnosti pa tudi vloga Andragoškega centra Slovenije ni ostala neopažena.

Parada učenja 2014 je v fazi snovanja

Parada učenja 2014 bo, tako kot njena predhodnica, potekala v tesni navezi s Tednom vseživljenjskega učenja. Ta se bo uradno začel v petek, 9. maja, z nacionalnim odprtjem. V uradnem terminu TVU, tj. od 12. do 18. maja, pa bo na sedmih prizoriščih po Sloveniji potekala tudi Parada učenja.

Najnovejše informacije o obeh projektih spremljajte na spletnih straneh <http://tvu.acs.si> ter <http://tvu.acs.si/paradaucenja>.

Vabljeni k sodelovanju!

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik s projektnimi sodelavkami in sodelavci, ACS